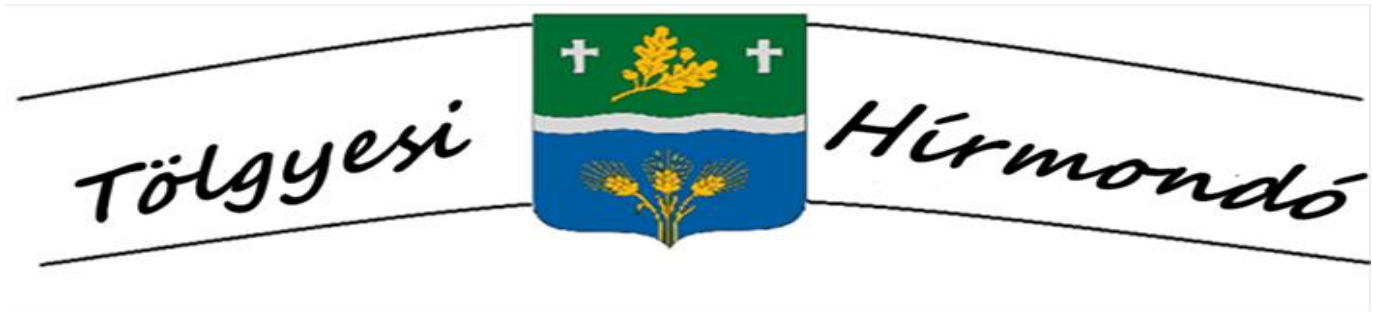

2022. /augusztus Kisasszony hava. XVIII.évf.8.sz

Szerkesztette: Vojtek Krisztina, Grósz Edit, Felelős kiadó: Radnai Bertalan polgármester

L. Papp: Augusztusi melankólia

Dús lombú fák alatt virágok ringanak,
sündisznó kóborol: itt bóklál, ott szalad.

Néma az éjszaka, csillagok hullanak,
huhognak a baglyok sápadó Hold alatt.

Tücsök szól, millió, ciripelnek boldogan,
Fiastyúk hunyorog vaklálva, morcosan,
szúnyogfelhő zümmög, vérszomjas társaság,
megzissen egy levél, még forr a szárazság.

Aranyló mezőkön szürkés-kék boltozat,
hullócsillagok közt tétova gondolat,
lelkünk is megremeg ólmos, sötét csendben,
angyalok sóhajtnak, könnyeznek a mennyben.

Szeptember 3-án, szombaton "Kerék fesztivál"

A korábbiaknál szerényebb formában
rendezzük meg újra a nyár búcsúztató
alkalmat.

11 órától gokart a buszmegálló mögötti
téren

13 órától hetven darab veterán autó érkezik
hozzánk és tart rövid pihenőt a téren.

Limonádéval és zsíros kenyérrel várunk
mindenkit.

A korábbi évekhez hasonlóan
augusztus 20-án a 9 órakor kezdődő
ünnepi Szentmisén megáldott Új Kenyeret
tíz órakor szegjük meg és fogyasztjuk el egy
pohár bor mellett.
Mindenkit szeretettel várunk.

Rendhagyó Szent István napi ünnepre készülünk. Hosszú évek óta először nem a felhőtlen ünneplés idejét éljük. Az ünnepet beárnyékolják a világ természeti, gazdasági és politikai nehézségei. A rendszerváltás óta fokozatosan elhalványult emlékezetünkől a szentistváni szellemiséget elnyomni hivatott "Új Kenyér" gondolat. A jelen rendkívülisége a mindennapi kenyér jelentőségére is figyelmeztet. A legalapvetőbb élelmiszerünk már nem olyan természetesen van meg, mint a korábbi évtizedekben. Felértékelődött a megnövekedett ára miatt, és az idei aszályal összefüggésben az ellátás biztonsága tekintetében is.

Mint, ahogy már korábban is írtam, augusztus 20-a a magyar hálaadás ünnepe is. Ez mostantól sokkal inkább igaz lesz, mint eddig. Nem csak megbecsülnünk kell azt amink van, amit elértünk, hanem megemlékezni arról, hogy mindez nem csak rajtunk múlt.

Az ünnep erőforrásunk is: annak a nemzetnek a tagjai vagyunk, amelyeknek a viharos történelme ad reményt arra, hogy nagyobb nehézséggel is megküzdött már ez a nép, mint a jelenlegi infláció és az aszály.

Erőforrásunk a közösség is: az országunk, a családjunk, de az is, hogy ipolytölgyesiek vagyunk. Együtt élünk, együtt tehetünk azért, hogy itt élni egyre jobb, egyre biztonságosabb legyen.

Boldog ünneplést Tölgyesiek!

Polgármesteri beszámoló:

Tisztelt Tölgyesiek, félidejéhez érkezett az önkormányzati ötéves ciklus. Ideje röviden számot vetni, értékelni a tanulságokat, hogy a második félidő lehetőségeivel minél hatékonyabban élhessünk.

A 2019-ben felállt Testület lendületesen látott munkához a járvány ellenére is. **A nagyobb munkák a következők voltak:**

Az első teljes évben, 2020-ban, az eszközállományunkat bővítettük korszerű traktorral és munkaeszközeivel. Elkészült a templom-tér közvilágítása. 2021-ben elindult a falugondoki szolgálat. Újjáépítettük az Acsa-hidat. Elkezdtük a játszótér felújítását.

Idén és a múlt év őszen összesen öt ingatlant vettünk meg különböző falufejlesztési és vagyon növelési céllal. Ez év elején felújítottuk az orvosi rendelőt. Mostanra készült el a játszótér felújítása és bővítése, ami ennek az évnek a legnagyobb beruházása.

Egyre jobb tapasztalatokkal rendeztük meg a Vízi családi napokat az elmúlt években. Sajnáljuk, hogy idén az Ipoly alacsony vízállása miatt elhalasztani kényszerültünk. Hagyománnyá vált a Magyar Költészet napjának a megrendezése, viszont kétszer is elmaradt a Kerékfesztyű a járványveszély miatt.

Ellaposodott a "Győzd le önmagad" tanulmányi verseny, amit a gyengébb tanulók felzárkóztatása céljával indítottunk el. Ezt idén végleg leállítottuk.

A közösségi rendezvények látogatottsága újra meg újra csalódással tölt el bennünket, szervezőket. Sovány vigasz, hogy máshol sem jobb a helyzet. Mégis felvetődik bennünk a kérdés, hogy van-e értelme a rendezvényekhez szükséges erőfeszítésünknek és az akár több-százezres anyagi áldozatnak?

Két hete egy rangos zenei alkalom házigazdái lehettünk: országos hírű művészek adtak koncertet. Terék József, a tárogató világszerte elismert mestere, Jónás Géza, az ország legjobb cimbalmosa is fellépett. A Művelődési házunk falai ilyen minőségű élő zenét még bizonyára nem hallottak. A koncertet adók megvendéglése volt csupán a feladatunk és költségünk, de ez sem volt két forint.

Az esten megjelent öt-tíz tölgyesi lakos (no meg az Otthonból kétszer annyian).

Felmerül a kérdés, van értelme ekkora faluban bármilyen rendezvényt szervezni? Van értelme igényes kulturális programot idehozni? Polgármesterként elbizonytalanodtam. Közben pedig jön a kritika: ebben a faluban semmi sincsen. Igény sincsen, - válaszolnám, de ez így még sincs jól. Egyszer rendeztünk március 15-i megemlékezést, - hárman jelentek meg. Jön az augusztus 20-i ünnep. Évről évre szinte csak az ünnepi Szentmiséről távozóknak vesznek részt rajta.

Többen azt válaszolják, nem is tudtam, hogy lesz rendezvény. De hiszen a Hírmondóban hirdettük! Ja, én azt nem olvasom. A Hírmondó mellett persze hirdető tábla, honlap és a facebook is megy, - hiába. Hálásak lennénk, ha megismerhetnénk azoknak a véleményét, akik talán még egyetlen rendezvényünkön sem voltak jelen.

Hasonló **csalódás a párbeszéd a lakossággal**: csupán egy két személy van, akik rendszeresen jelzik észrevételeiket, adnak jó ötleteket. Amikor a játszótér felújításához kezdtünk, kértem a kisgyermekes szülőket, hogy tegyenek javaslatot, milyen eszközöket szerezzünk be. Egyetlen javaslat sem érkezett. Csupán az Otthonból kértek a fészekhintát és a kondiudvarra elliptikus lépegetőt. A játszótérrel továbbra is fejleszteni kívánjuk. Amíg van rá anyagi lehetőségünk, akár az új eszközöket is lecseréljük olyanokra, amiket szívesebben használnának a gyerekek. Ilyen például a baba-mama hinta, ami képen vonzóbb volt, mint használat közben.

Polgármesterként az előttünk álló bő két esztendőre tervezek feladatokat, nem tovább. A 2024-ben kezdődő ciklusban legfeljebb képviselőként vennék részt az önkormányzati munkában. A jelenlegi ciklus hátra lévő részében elvégzendő feladatok fontossági sorrendje meghatározásának ideje van most. A Képviselő-testülettel már egyeztetett terveinkről a Hírmondó szeptemberi számában adok tájékoztatást. Szívesen vesszük a lakossági javaslatokat addig is.

Falufejlesztés:

A játszótéren az ütés csillapító felületeket szegélyező területeket az ősz elején füvesítjük. Hamarosan elkészül az ivókút és új hulladékgyűjtő edényeket is kihelyezünk a játszótéri leülők mellé. A régi vár is használatba vehető lesz napokon belül.

Dacolunk az aszályal, ahogy mindenki a faluban. Igyekszünk minél több ültetett növényünket megmenteni a kiszáradástól. **Figyelem! A temetői kútból elfogyott a víz, mélyítésre egyelőre nincs lehetőség!**

Ősztől az ingatlanaink felújítására koncentrálnak.

A Művelődési ház melletti épület tetőcseréjével kezdünk, de saját munkatársainkkal mindegyik ingatlanon folyamatosan dolgozunk.

"Ahol sok van, ott nem gereblyéznek." - tartja a régi, tölgyesi bölcsesség. Az elmúlt évszázadokban a Tölgyesiek számára létfontosságú volt a szálastakarmány bekészítése télire. Akkoriban is voltak jobb és rosszabb évek a szénakészítéshez. Ez az évszázados tapasztalat alapuló kijelentés most aktuális mindenki számára.

Egyre nehezebb hónapok felé megyünk. Eddig csak az növekvő inflációból érezhettük, hogy szegényedünk, a pénzünk egyre kevesebbre elég. Hamarosan a megnövekedő fűtés költség is rontja az anyagi helyzetünket. Önkormányzatunk is, akárcsak a háztartások, felülvizsgálja a fűtési megoldásait, megkeresi a költség csökkentés lehetséges módjait. Mostantól "gereblyézünk".

Az előttünk álló nehézségeknek vannak jó oldalai is, ezt is jelentsük ki. A kényszerű takarékoskodás, a rendelkezésünkre álló készletek, erőforrások ésszerűbb felhasználása még az évről évre kézzelfoghatóbban érezhető klímaváltozás tekintetében is hasznos dolog.

A tél végén megvásárolt hőkamera segítséget fog jelenteni a lakóépületeink szigetelésének vizsgálatában amint beáll a hideg idő. A talajmaró remélhetőleg egyre több kertben készíthet magágyat jövő tavasszal, mert az önellátás szükségessége fokozódik. Persze, csak azokban a kertekben, amik ősszel elő lesznek készítve a tavaszi művelésre.

Költséget takarítanak meg a Tölgyesiek az eszközök kölcsönző használatával is. Ezt örömmel tapasztaljuk nap mint nap.

Önkormányzatunk a saját működésének egyre ésszerűbbé tétele mellett igyekszik a lakosságot is hatékonyan segíteni a kiadáscsökkentésében. Előre jelezzük, hogy ezt nem közvetlen anyagi támogatás formájában tervezzük megtenni. Nem egészítjük ki a szociális tűzifa keretet saját forrásból. Sokkal inkább a lakosok

öngondoskodásában igyekszünk társak lenni. Tehát a saját erőfeszítéseiket egészítjük ki lehetőségeink szerint eszközökkel, szállítással, szervezési segítséggel.

Radnai Bertalan

Zúrzavaros évek – Nagy Mihály községi bíró

A második világháború eseményei, a front átvonulása Magyarországon, majd a következő évek (évtizedek?) méltán kaphatják a zúrzavaros, sőt bizonyos tekintetben a vérzivataros jelzőt. Figyelmünket továbbra is az önkormányzatiságra fókuszáljuk, de előkerülnek majd továbbra is a faluközösséget érintő nagyobb és mindennapi ügyek is.

Ipolytölgyes kisközség 1944-ben még a nagybörzsőnyi körjegyzőséghez, majd vélhetően 1945 és 1947 között a letkési körjegyzőséghez tartozott. A magyar településhálózat 1945 és 1990 közötti változásait dokumentáló Országos Levéltár kiadványa ugyan 1947. augusztus 1-jét említi a Letkéshez kerülés dátumaként, de tudnunk kell azt, hogy egy 1946. évi BM rendelet a magyarországi német lakosságot bűnösnek nyilvánítva 1946. február 21-től elrendelte a Nagybörzsöny községi önkormányzati testület működésének szüneteltetését.

Az 1945 és 1948 közötti időszakot hazánkban a történetírás koalíciós korszakként tartja számon. A pártok száma tekintélyes volt: Független Kisgazdapárt, Nemzeti Parasztpárt, Magyar Kommunista Párt, Szociáldemokrata Párt és mások. Vidéken kezdetben a kisgazdapárt támogatottsága volt számottevő. Az 1945. és 1947. évi választások után koalíciós kormányok vezették az országot. Szólnunk kell még a nemzeti bizottságokról is, melyek a háború végén a helyi hatalom átvételére és gyakorlására alakított szervek voltak. Átvették a helyi közigazgatás vezetését, a politikai élet irányítását és az újjáépítés szervezését. A legtöbb helyen felléptek a régi politikai rendszer maradványai ellen. Főhatóságuk a BM volt, de mint politikai szervek a helyi pártszervezetek szövetségeiként működtek. Közigazgatási hatáskörük a helyi törvényes hatóságok és képviselő-testületek megalakulásával megszűnt. Az államhatalom megszilárdulásával, majd a belpolitikai ellentétek erősödésével párhuzamosan szerepük fokozatosan csökkent. 1949. febr. 5-én szűntek meg.

Mivel 1944 és 1947 között hiányoznak Ipolytölgyes község képviselő-testületi jegyzőkönyvei, csak 1948-tól tudjuk nyomon követni a történéseket. Ugyanakkor a levéltári anyagokban azt találjuk, hogy községünk ismét visszakerült a börzsőnyi körjegyzőséghez, lásd: PmL V. 1076 D/a **Nagybörzsőnyi körjegyzőség (Ipolytölgyes) népi demokratikus kori képviselő-testületi jegyzőkönyvei** 1. kötet (1948–1950).

Az 1948. február 10-én Letkésen készült rendkívüli közgyűlés jegyzőkönyve szerint *Nagy Mihály* a községi bíró-elnök. Bírói működésének kezdetét – írásos anyagok hiányában – 1944-re vagy 1945-re tehetjük

A jegyzőkönyv tanúsága szerint a szabályszerűen megalakult helyi Nemzeti Parasztpárt beadványában a párt részére a képviselő-testületben 2 tagsági helyet biztosítását kéri. A képviselő-testület a bejelentést egyhangú határozattal tudomásul vette, és a bejelentett 2 képviselő-testületi tagot Vesztig Lajos és Molnár János személyében behívja.

Az Ipolytölgyesen, 1948. évi március 16-án a képviselő-testület által megtartott rendkívüli közgyűlésen készült jegyzőkönyv viszont már arról tanúskodik, hogy a nemzeti bizottság a községi előjáróságot lemondadni szándékozik!

Hajnal József körjegyző ismerteti az előjáróság lemondása ügyében a nemzeti bizottság átiratát:

Bejelenti a képviselő-testületnek, hogy a koalíciós pártok együttes ülése, valamint a nemzeti bizottság átírt a községhez, és kérték a képviselő-testület összehívását. Felolvassa mindkét beadványt. Kéri a képviselő-testület tagjain keresztül az egyes pártokat, hogy hasonló eseteknél a törvényes rendelkezéseket tartsák be! A képviselő-testület összehívását annak tagjai kérik, s ne az egyes szervek! Felkéri Cserge Pál képviselő-testületi tagot, hogy a beadványban foglaltakat mint a nemzeti bizottság elnöke a képviselő-testületnek tegye fel.

Cserge Pál képviselő-testületi tag részletesen ismerteti az előzményeket. A koalíciós pártok pártközi megállapodása alapján össze lett hívva a nemzeti bizottság. Itt megállapítást nyert, hogy a képviselő-testület tagjai valamennyien a koalíciós pártok valamelyikéhez tartoznak, a személyek ellen kifogás nincs, személycserék nem szükségesek. Az előjáróság egyes tagjai, így a községi bíró és törvénybíró egyik pártnak sem tagja, miután őket a kisgazdapárt is kizárta tagdíj nem fizetése miatt. Ennek alapján, megállapítása szerint, az előjáróságnak sem lehetnek tagjai(!) Bizalmatlansági indítványt tesz, felszólítván az előjáróságot, hogy mondjon le.

A képviselő-testület egyhangúlag bizalmatlanságát nyilvánította az előjárósággal szemben, felszólítván, hogy mondjon le.

Nagy Mihály községi bíró és Tóth Balázs törvénybíró egybehangzóan kijelentették, hogy nem hajlandók lemondani. Ők a kisgazdapárt kizárását szabálytalannak tekintik, igazából a tagsági díjat mások sem fizetik, és azokat a vezetőség nem zárta ki.

Nagy Mihály községi bíró kijelentette még, hogy az ő pártigazolása vezetve is van, de azt felmutatni nem hajlandó. Mindketten hangoztatták, hogy állásukból csak úgy mondanak le, ha felsőbb hatóságtól utasítást kapnak, vagy megállapítást nyer rájuk, hogy tisztségüket nem tölthetik be. Staud Pál közgyám, Ormándi Vendel esküdt, ifj. Ese Gábor esküdt bejelentette, hogy állásáról lemond.

Kimondotta a képviselő-testület, hogy ezen határozata adassék ki a nemzeti bizottságnak, és terjesztessék be a felsőbb hatóságnak, a szükséges választások megtétele végett.

A következő testületi ülés jegyzőkönyvéből kitűnik, hogy a helyi nemzeti bizottság mégis elérte célját:

Készült Ipolytölgyesen, 1948. évi április 27-én a képviselő-testület által megtartott rendkívüli közgyűlésen (még hivatalban **Nagy Mihály** községi bíró-elnök)

Jelen vannak:

Nagy Mihály községi bíró elnökle mellett Tóth Balázs, Ormándi Vendel, ifj. Ese Gábor, Staud Pál, Varga János, Nagy Ferenc, Drinka József, ifj. Kiss Mihály, Varga László, Jobbágy József, Sztankovics Rezső, Rostás Nándor, Cserge Pál és Varga Károly, Vesztig Lajos, Molnár János képviselő-testületi tagok és Hajnal József körjegyző.

VI. tárgy: *Községi bíró és törvénybíró lemondása*

Előadó körjegyző bejelenti a képviselőtestületnek, hogy a 11/948 kgysz. Véghatározat kiegészítéseként *felsőbb helyről is nyert utasítással* újból felteszi a kérdést a községi bírónak és törvénybíróknak, hogy a képviselőtestület határozatának megfelelőleg hajlandók-e állásukról önként lemondani. Nagy Mihály községi bíró kijelenti, hogy miután a 2 esküdt és a közgyám már az előző közgyűlésen lemondott, viselt bírói tisztségéről ő is lemond. Tóth Balázs törvénybíró ismételt felszólításra kijelenti, hogy állásáról lemondani nem hajlandó, és ezért minden következményt viselni fog.

18/949. Kgysz. Véghatározat

A képviselőtestület a községi bíró, a 2 esküdt és a közgyám lemondását egyhangú határozattal tudomásul vette. Utasította a körjegyzőt, hogy ezen határozatot az új választás megejtése végett a járási főjegyző úrnak sürgősen terjessze be.

Akkoriban ilyen idők jártak...

Dr. Koczó József
helytörténet-kutató

A Képviselő-testület 2022. évre megduplázta a beiskolázási támogatás összegét:

A 16 év feletti tanulók részére a beiskolázási támogatás átvételére az iskolalátogatási igazolás vagy hallgatói jogviszony igazolás bemutatása után folyamatosan lehetőség van a Községházán

- nappali képzésben résztvevő középiskolai tanulók esetén 30.000ft/tanuló
- felsőoktatási intézmény nappali tagozatos hallgatók esetén 40.000 ft/hallgató

Kéményseprés

A katasztrófavédelem munkatársai a következő hetekben szervezett formában végeznek kémény ellenőrzést a településen. Fontos, hogy a szolgáltatás csak annál a lakosnál végezhető el, aki ezt külön igényli és megrendeli.

Az erre az időszakra vonatkozó igények jelezhetők a községházán telefonon, a 30/099 37 37-as telefonszámon munkaidőben, vagy e-mailben az iroda@ipolytolgyes.hu címen.

Amennyiben a fentitől eltérő időpontban szeretné a kéményseprő szolgáltatását igénybe venni, megrendelésre és időpont foglalásra a katasztrófavédelem 1818-as telefonszámán 9.1-es menüpontjában van lehetőség.

Véradás Letkésen
2022. augusztus 17-én
szerdán 15:30-tól 17:00-ig

Díjmentes mammográfiás szűrővizsgálat
lesz Vácon a Jávorszky Ödön Kórházban
2022.szeptember 1-én.

Azok az ipolytölgyesi hölgyek, akik 45 és 65
év közöttiek és az elmúlt két évben nem
vettek részt szűrővizsgálaton, névre szóló
meghívót is kapnak postai úton.

**Beutazási igény a falugondnoki
szolgálatnál előre jelezhető a 30/099 37
37-es számon.**

Az idejében felismert
melldaganat gyógyítható!

Háziorvosi rendelés a hónap további részében

Aug.15-19 között: Helyettesít: Dr. Gosztonyi Jenő saját rendelőjében saját rendelési idejében:

Szob: Hétfő, kedd, csütörtök, pénteki napokon 8-10 óráig

Aug.22-26 között: A rendelések a megszokott időpontokban lesznek.

Aug.29-szept 5. között: Helyettesít: Dr. Gosztonyi Jenő

Ipolytölgyes: aug.30 szerda:10.30-11.00

Nagybörzsöny: aug. 31. szerda: 11.00-12.00

Napközben a körzeti nővér elérhető: 0620/986-2003

16.00-tól másnap 7.00-ig ügyelet hívható: 0627/370-073

Tisztelettelkérem, hogy a tervezhető ellátásokat ezen időszak előtt illetve után szíveskedjenek kérni
(receptfelírtatás, beutalók, jogosítvány, igazolások)!!!

Kérem és köszönöm a fentiek betartását!

Kellemes nyarat és jó egészséget kívánok!

Abrudánné Dr. Csáki Éva

**Szelektív hulladékszállítás
időpontja**

08.31.

**A temetői kút kiapadt. Aki saját
járművel szállít ki vizet a
locsoláshoz, annak lehetősége van
behajtani a temető területére.**